

Den 27. juni 2018
UM

GRUND- OG NÆRHEDSNOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

om Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om særlige bestemmelser for målet om europæisk territorielt samarbejde (Interreg), der støttes af Den Europæiske Fond for Regionaludvikling og de eksterne finansieringsinstrumenter

KOM(2018) 374 final

1. Resumé

Formålet med forordningen om særlige bestemmelser for målet om europæisk territorielt samarbejde (Interreg), der støttes af Den Europæiske Fond for Regionaludvikling (EFRU) og de eksterne finansieringsinstrumenter, er at håndtere visse specifikke regler, der vedrører gennemførelsen og samarbejde i forbindelse med Interreg.

Forslaget ventes at have statsfinansielle konsekvenser samt have konsekvenser for udmøntningen af EU's budget. Afhængigt af udformningen af det endelige regelsæt kan forslaget have administrative og erhvervsøkonomiske konsekvenser.

Regeringen ser generelt positivt på formålet med forordningen for Interreg, herunder forsøget på at sikre en mere ensartet tilgang til samarbejde på tværs af grænser. Regeringen lægger vægt på, at drøftelserne om retsakten vedrørende Interreg ikke foregriber forhandlingerne om den kommende finansielle ramme, idet regeringens hovedprioritet for MFF-forhandlingerne er at realisere et samlet udgiftsniveau svarende til 1,00 pct. af EU27's BNI.

2. Baggrund

Forordningsforslaget om særlige bestemmelser for målet om europæisk territorielt samarbejde (Interreg), der støttes af Den Europæiske Fond for Regionaludvikling (EFRU), skal ses i sammenhæng med forslaget til ny forordning om fælles bestemmelser for en række EU-fonde (CPR¹), og de eksterne finansieringsinstrumenter². Formålet med forordningsforslaget er på den baggrund at håndtere visse specifikke regler, der vedrører gennemførelsen og samarbejde i forbindelse med Interreg-programmer – både hvad angår transeuropæiske projekter og for så vidt angår samarbejde med tredjelande.

---

¹ Se grund- og nærhedsnotat herom (dokument KOM(2018) 375 final).

² Førtiltrædelsesinstrumentet (IPA III), Instrumentet for naboskab, udvikling og internationalt samarbejde (NDICI) og rådsafgørelse om associering af oversøiske lande og territorier, der fastsætter finansieringen i form af et program (OCTP)

Forordningsforslaget er hjemlet i en række artikler i Traktaten om den Europæiske Unions Funktionsmåde (TEUF), herunder artikel 174, 176, 209, 212 og 349.

Interreg udmøntes for nuværende periode via tre programformer, herunder de grænseoverskridende, tværnationale og interregionale programmer. Formålet er at skabe samarbejde på tværs af grænserne i en samhørighedspolitisk dagsorden, hvor særligt grænseoverskridende udfordringer skal adresseres. Den grænseoverskridende programform implementeres bl.a. over den dansk-tyske grænse og tilsvarende implementeres den tværnationale programform bl.a. via Østersøprogrammet, der særligt understøtter Østersøstrategien i sine målsætninger. Overordnet implementerer alle programmerne målsætninger under strukturfondene, men fokus er på den grænseoverskridende merværdi i eksempelvis forsknings-, miljø- og transportprojekter.

3. Formål og indhold

Formålet med forslaget til Interreg-forordningen er at opstille målsætninger for tværeuropæisk Interreg-samarbejde, såvel som regler for Interreg-programmer hvor medlemsstaterne samarbejder med tredjelande. Forordningsforslaget dækker overordnet set følgende områder:

- definitionen og den geografiske dækning af de fem Interreg-elementer³
- Interreg-specifikke målsætninger og anvendelsesområde
- tilpasninger af bestemmelserne i forordningen om fælles bestemmelser om programmering, programmyndigheder, forvaltning og kontrol samt økonomisk forvaltning og
- integration af EU's eksterne finansielle instrumenter.

I **kapitel 1** i forordningsforslaget fastsættes genstand og anvendelsesområde for forordningen om europæisk territorielt samarbejde/Interreg. Herudover defineres de 5 Interreg-elementer i forslagets artikel 3:

- 1) **grænseoverskridende samarbejde** mellem tilgrænsende regioner for at fremme integreret regional udvikling
- 2) **tværnationalt samarbejde og maritimt samarbejde** hen over større tværnationale områder eller omkring havområder, der omfatter nationale, regionale og lokale programpartnere i medlemsstater, tredjelande og partnerlande og i Grønland med henblik på at opnå større territorial integration
- 3) indbyrdes **samarbejde mellem regioner i den yderste periferi** og med deres tilgrænsende tredjelande eller partnerlande eller oversøiske lande og territorier (OLT'er)
- 4) **interregionalt samarbejde** for at styrke effektiviteten af samhørighedspolitikken
- 5) **interregionale innovationsinvesteringer** gennem kommercialisering og opskalering af interregionale innovationsprojekter med potentiale til at fremme udviklingen af europæiske værdikæder.

For Interreg-element 1-3 og 5 defineres i forslagets artikel 4-7 de geografiske områder der kan dækkes af Interreg-programmer. For så vidt angår Grønland og Færøerne, så nævnes disse i artikel 5, mens Grønland også er indeholdt i artikel 6.

Det fremgår ikke hvorledes element 2b (maritimt samarbejde) og 5 (interregionale innovationsinvesteringer) tænkes implementeret i detaljer. Element 5 er et helt nyt instrument der implementeres via indirekte eller direkte forvaltning.

---

³ 1) grænseoverskridende, 2) tværnational og maritim, 3) regionerne i den yderste periferi, 4) interregionalt og 5) de interregionale innovative investeringer. Se nærmere uddybning nedenfor.

Som følge af Danmarks mange maritime grænser vil de grænseoverskridende programmer, som vi deltagere i, være blandt dem, som påvirkes mest af forslaget til en ny organisering af det maritime samarbejde. Forslaget vil herunder betyde, at de støtteberettigede områder for grænseoverskridende samarbejde (element 1) bliver mindre end i dag, hvor disse samarbejder er programmeret sammen med det maritime grænseoverskridende samarbejde.

Den samlede økonomiske ramme til Interreg oplyses af Kommissionen til at være (forordningens artikel 9) til 8,43 mia. euro. De fordeles som nedenfor angive, mellem de fem Interreg-elementer.

1. 52,7 % (dvs. i alt 4,44 mia. euro) til grænseoverskridende samarbejde
2. 31,4 % (dvs. i alt 2,6499 mia. euro) til tværnationalt samarbejde og maritimt samarbejde
3. 3,2 % (dvs. i alt 270,1 mio. euro) til samarbejdet i regioner i den yderste periferi
4. 1,2 % (dvs. i alt 100 mio. euro) til interregionalt samarbejde
5. 11,5 % (dvs. i alt 970 mio. euro) til investeringer i interregionale investeringer

Det er muligt for den enkelte medlemsstat at overføre op til 15% af sin finansielle tildeling fra hvert af de første 3 elementer, til et af disse eller til flere af de andre elementer.

Medfinansieringssatsen, som fremgår af forslagets artikel 13, må i udgangspunktet ikke være højere end 70 %, medmindre (for så vidt angår eksterne grænseoverskridende programmer eller programmer under element 3) en højere procentsats er fastsat i de forordninger, der gælder herfor, eller en eventuel retsakt, der er vedtaget i henhold hertil.

I **kapitel 2** gennemgås de Interreg-specifikke målsætninger⁴ (som supplement til de politiske målsætninger i CPR), samt en udvidelse af anvendelsesområdet for EFRU til også at omfatte specifikke målsætninger under den overordnede politiske målsætning 4 (ESF+-mål), i det omfang midlerne anvendes til Interreg-programmer. Ligeledes gennemgås den tematiske koncentration, samt en række bindinger på anvendelsen af midler i forhold til deres anvendelsesområde og de politiske målsætninger i artikel 4 i forslaget til ny CPR-forordning.

Det foreslås at Interreg-element 2 helt eller delvist skal programmeres på baggrund af målsætningerne i makrostrategien for området.

I **kapitel 3** gennemgås de nærmere detaljer vedrørende programmeringen af Interreg-programmer. Der stilles, jf. forslagets artikel 17, bl.a. krav om, at et Interreg-program skal indeholde specifikke målsætninger med både output- og resultatindikatorer og en beskrivelse af tilgangen til kommunikation og synlighed. Det er Kommissionen, der godkender et Interreg-program, ligesom ændringer i programmerne skal godkendes af Kommissionen (overførsler på op til 5% af den oprindelige tildeling for en prioritet til en anden prioritet i samme Interreg-program skal dog ikke godkendes), jf. forslagets artikel 18-19.

Forslagets artikel 22 opstiller rammerne for det overvågningsudvalg og eventuelle underliggende styringsudvalg, der skal stå for udvælgelse af Interreg-projekter. Der stilles bl.a. krav til at opstille og anvende kriterier og procedurer, der er ikke-diskriminerende og gennemsigtige, sikrer ligestilling mellem kønnene, tager hensyn til Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder samt princippet om bæredygtig udvikling, herunder Unionens politik på miljøområdet i overensstemmelse med artikel 11 og 191, stk. 1, i TEUF.

---

⁴ ”Bedre Interreg-styring” og ”Et sikrere og tryggere Europa”

Der indføres med forslagens artikel 24 mulighed for at etablere fonde for mindre projekter⁵. Der er tale om et nyt instrument, og fondene kan maksimalt udgøre 15% eller 20.000.000 euro af det Interreg-program de er oprettede under.

I **kapitel 4** gennemgås reglerne for overvågningsudvalget, dets sammensætning og funktioner, såvel som reglerne for revision og evaluering af programmet ved dets afslutning. Overvågningsudvalgets funktion er bl.a., udover udvælgelsen af projekter, at holde øje med gennemførelsen af kommunikations- og synlighedsarbejdet og opnåelsen af Interreg-programmets delmål og mål.

I **kapitel 5** fastlægges reglerne om fælles støtteberettigelse inden for programgeografien. Normalt vil dette være et nationalt anliggende (under EU-lovgivningen). Dette er dog en fremgangsmåde, der kan være svær at anvende, når der med Interreg-programmer er tale om samarbejde på tværs af grænser, og nationale regelsæt for støtteberettigelse kan være forskellige i de enkelte medlemsstater. Kapitellet indeholder et klart hierarki for de regler, der kan være involveret i et Interreg-program⁶. OLT'er er ikke direkte berettigede til støtte under Interreg-programmer, men kan deltage i programmerne på de betingelser, der er fastsat i forordningsforslaget.

I **kapitel 6 og 7** tilpasses CPR's bestemmelser om programmyndigheder, forvaltning og kontrol til Interreg-programmerne, og regler om den finansielle forvaltning, regnskaber og finansielle korrektioner gennemgås. Bl.a. tilpasses forvaltningsmyndighedernes funktioner i forbindelse med deltagelse i programmer med tredjelande.

I **kapitel 8** gennemgås reglerne for tredjelandes og OLT'ers deltagelse i Interreg-programmer under delt forvaltning. Det vedrører bl.a. en række specifikke regler for støtteberettigelse, forvaltningsmetoder og programmyndighedernes tilladelse til at operere i et andet land, ligesom det er nødvendigt at der indgås en finansieringsaftale mellem Kommissionen og hvert enkelt deltagende tredjeland, partnerland eller OLT, for at der kan gennemføres et Interreg-program i de pågældende lande. Disse tilpasninger er nødvendige for at tage hensyn til, at tredjelande, partnerlande eller OLT'er ikke er bundet af EU-retten.

I **kapitel 9** gennemgås reglerne for samarbejder i den yderste periferi og for Kommissionens muligheder for at støtte interregionale investeringer i innovation via direkte eller indirekte forvaltning.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet har, på plenarsamlingen i juni, vedtaget en betænkning om samhørighedspolitikken og den cirkulære økonomi. Heri opfordrer Europa-Parlamentet Kommissionen til, i den næste programmeringsperiode, at indarbejde overvejelser om cirkulær økonomi i samhørighedspolitikken. Der lægges desuden vægt på at samhørighedspolitik og cirkulær økonomi ikke kun handler om infrastrukturpolitik, men også om social sammenhæng og solidaritet. Herudover fremgår det af en pressemeddelelse fra samme plenarsamling, at Europa-Parlamentet for samhørighedspolitikken bl.a. ønsker et passende budget, bedre synergi mellem fondene, forenklet administration og harmonisering mellem samhørighedspolitik og konkurrenceret, herunder særligt statsstøtteregler.

5. Nærhedsprincippet

Idet der er tale om regler for grænseoverskridende samarbejde, er det derfor regeringens vurdering at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

---

⁵ Med bidraget fra EFRU eller, hvis det er relevant, Unionens eksterne finansieringsinstrumenter

⁶ EU-regler, regler for støtteberettigelse, der er specifikke for Interreg-programmer jf. Interreg-forordningen, og de nationale regler for støtteberettigelse.

6. Gældende dansk ret

Administration af tilskud fra Interreg reguleres i dag i LBK nr. 347 af 14/04/2016.

7. Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Forslaget vurderes at kunne have lovgivningsmæssige konsekvenser for de love eller bekendtgørelser, der implementerer Interreg i Danmark.

Økonomiske konsekvenser

Forslaget ventes at få statsfinansielle konsekvenser samt konsekvenser for udmøntningen af EU's budget. Kommissionen lægger op til et samlet udgiftsniveau for Interreg på 8,4 mia. euro, som er fastsat i forordningen for fælles bestemmelser (CPR). I forordningen for Interreg opdeles udgiftsniveauet mellem de 5 Interreg-elementer som beskrevet i pkt. 3. Udgiftsniveauerne for Interreg og underliggende fordeling mellem Interreg-elementerne forhandles som led i Kommissionens forslag til den næste flerårige finansielle ramme for 2021-2027, som blev offentliggjort 2. maj 2018. Forslaget vurderes at kunne have administrative konsekvenser afhængigt af udformningen af det endelige regelsæt.

Erhvervsøkonomiske konsekvenser

Afhængigt af gennemførelsen af Interreg i Danmark kan forslaget have erhvervsøkonomiske konsekvenser.

Beskyttelsesniveauet og andre konsekvenser

Forslaget vurderes ikke at påvirke beskyttelsesniveauet i Danmark.

8. Høring

Sagen er sendt i høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der er generelt opbakning blandt medlemsstaterne omkring støtte til det interregionale samarbejde, om end der er divergerende holdninger til den samlede økonomiske ramme såvel som til prioriteringen af samarbejdet i forhold til de nationale programmer.

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen ser generelt positivt på formålet med den nye Interreg forordning, herunder forsøget på at sikre en mere ensartet tilgang til samarbejde på tværs af grænser. Bindinger på anvendelsen af midlerne må dog ikke hindre fokuserede investeringer, og skal stå mål med programmernes omfang og de administrative byrder forbundet hermed. Desuden lægger regeringen vægt på, at der, inden for de samlede udgiftsrammer, er muligheder for fleksibilitet mellem programmer, herunder for at understøtte de nationale programmer.

Regeringen vil arbejde for at sikre, at der etableres geografisk hensigtsmæssige programmer under det territorielle samarbejde samt, at de maritime grænseregioner ikke udelukkes for værdiskabende grænseoverskridende samarbejder. Regeringen vil herunder arbejde for, at de nuværende geografiske dækninger for samarbejdsprogrammer vil kunne fortsætte fremadrettet.

Regeringen lægger vægt på, statsstøtteregeleterne i en europæisk kontekst overholdes ved gennemførelsen af Interreg, og at støtten skal være additionel i forhold til nationale ordninger.

Regeringen lægger vægt på, at drøftelser vedrørende forordningen om bestemmelser for Interreg ikke foregriber forhandlingerne om den kommende finansielle ramme, idet regeringens hovedprioritet for MFF-forhandlingerne er at realisere et samlet udgiftsniveau svarende til 1,00 pct. af EU27's BNI.

11. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.